

Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 22.01.2015г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 01.10.2019 г. - 30.10.2019 г. Неактивна

Номер на консултация: #4626-K

Област на политика: Архив - Здравеопазване

Тип консултация: Акт на министър

Вносител: Министерство на здравеопазването

Тип носител: Национално

С Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 22.01.2015г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването, обнародвана в ДВ на 23.07.2019г., е предвидено специализантите, за които е изплащана държавна субсидия, след придобиването на специалност да могат да избират лечебни заведения, области или общини, определени от министъра на здравеопазването, в които ще са длъжни да работят по придобитата специалност за срок от три години. Посоченият ред обаче води до несигурност за специализантите, тъй като при започване на обучението си те не знаят къде ще работят след придобиването на специалност. По тази причина в настоящия проект е прието предложението на специализантите при започване на специализация на място, финансирано от държавата, те предварително да знаят къде ще трябва да работят след приключването ѝ – а именно в лечебното заведение, което им е работодател и което е получавало държавна субсидия. Това може да бъде базата им за обучение в случаите, когато базата е заявила мястото, финансирано от държавата и съответно е получавала субсидия от Министерството на здравеопазването или лечебно заведение, което не е база за обучение (по чл. 13, ал. 1 на Наредба № 1) в случаите, когато то е заявило мястото, финансирано от държавата и съответно е получавало субсидия от Министерството на здравеопазването. Ако лечебното заведение или специализантът не изпълнят това задължение, съответната страна ще възстановява изплатената субсидия. Изключение са специализантите по Обща медицина, които ще са длъжни да работят като общопрактикуващи лекари на

територията на страната, а не в лечебното заведение, което им е работодател и което е получавало държавна субсидия, поради спецификата на организация на първичната медицинска помощ в страната.

Адрес за изпращане на становища и предложения: ikoleva@mh.government.bg

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на здравеопазването

Адрес: София, София, пл. Света Неделя № 5

Електронна поща: press@mh.government.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 22.01.2015г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването - вер. 1.0 | 30.09.2019](#)

[Мотиви - вер. 1.0 | 30.09.2019](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

Автор: Цветина Димитрова (10.10.2019 23:23)

Коментар - Наредба #1

Считам, че проектът за промени в Наредба №1 е в разрез с основни конституционни права на българските граждани (каквито в крайна сметка сме дори и ние, младите лекари):

"Чл. 4. (2) Република България гарантира живота, достойнството и правата на личността и създава условия за свободно развитие на човека и на гражданското общество."

Какви точно са условията, които Вие създавате, *многоуважаеми закономислители*? Как един млад човек, мотивиран да работи в България би могъл да запази достойнството си (гарантирано му според Конституцията) след като бъде принуден в името на своето развитие (отново гарантирано му според Конституцията) да се откаже от адекватно заплащане, свободно време, свободен избор на местоживеене и съответно създаване на семейство и поколение? А междувременно да се подложи на риска "законово" да задлъжнее спрямо Държавата поради отказ да участва в корупционни схеми (несъмнено възникващи при предложените от Вас условия за придобиване на специалност – при невзет изпит да се връщат възнагражденията), невъзможност за довършване на обучението си, желание да смени своята работа или просто отказ от нефункциониращата система?

Искате да ни залъжете и да демонстрирате дейност със своите "субсидии"? Щом ще субсидирате болниците с цел да ги обезпечите с кадри, то тогава защо тази "субсидия" трябва да бъде връщана от **специализанти**, при положение, че те получават тези пари под формата на **трудова възнаграждение** (бел. ред. парична сума, която едно лице получава за един месец работене)? Не би ли следвало получателят на държавните субсидии (болничното заведение) да е длъжник на Държавата при невъзможност да задържи собствените си кадри?

При условие, че задължите всички специализанти да работят в същото болнично заведение след завършването си, не смятате ли, че ще дойде един момент (в бъдещето, след като Ви сменим, разбира се), в който ще се запълни кадровата нужда на въпросните бази и съответно ще секнат местата за специализанти? Как точно това би могло да се класифицира като политика, насочена за обезпечаването на нуждите на болниците в малките населени места?

Още един цитат от Конституцията: Чл. 48. (3) Всеки гражданин свободно избира своята професия и място на работа.

(4) Никой не може да бъде заставян да извършва принудителен труд.

(5) Работниците и служителите имат право на здравословни и безопасни условия на труд, на минимално трудово възнаграждение и на заплащане, съответстващо на извършената работа, както и на почивка и отпуск, при условия и по ред, определени

със закон.

В нашите среди, особено за длъжността „специализант“ е характерно нарушаването на поне 2 алинеи от чл. 48 – (2) и (5). Не мисля, че имаме нужда да узаконите потъпкването и на алинея (3).

Днес протестирахме пред "нашето" (основно Ваше) министерство и Вие обещахте да гарантирате наличието на места за специализанти на финансиране от самото болнично заведение, т.е. по отделна опашка и без задължения към Държавата. Ние не вярваме, че един болничен директор (превърнат от системата в търговец) би си позволил да отдели пари от собствения си бюджет, при възможност Държавата да поеме тези разходи. Как по-точно планирате да подситеgurите това?

Смятам, че най-добрата мотивация за нас, младите лекари, да останем в България като бъдещи специалисти, биха били едни достойни условия на труд и неговото адекватно заплащане. Вие явно не смятате така?

Време за градивна критика:

- Т. нар. „субсидия“ би могла да се осигури само за местата в малките населени места, бедни на специалисти, под формата на допълнително възнаграждение над законово указаното за специализанта (вместо да се изплаща буквално на всеки зачислил под формата на „заплата“). Пример: специализантите в малките населени места да получават по 3 минимални работни заплати, вместо стандартните 2 – практика, която се прилага и в момента за дефицитни специалности.

- Биха могли да се предложат допълнителни стимули за специализация в провинцията: общинско жилище, покриване на транспортни разходи, данъчни облекчения и т.н.

П.П.: За мен е нагло да твърдите в официалното си становище от днес, че „По редица от поставените от студентите-медици и специализанти въпроси Министерството на здравеопазването има сходни позиции,.. Ако беше така нямаше да водим този „диалог“.

Моля да ми бъде предоставен входящ номер.

Автор: Красимир Петков (08.10.2019 16:10)

Наредба номер 1

Абсолютно неприемливо!

Погазвате правото на свободен избор на медиците!

Къде ви потънаха амбициите за обезпечаване на дефицитните области с кадри??Сегашната поправка противоречи тотално на предишните мотиви!Какво ще правят колегите ,които завършват след 5 години, след като вече болниците се изпълнят с роби-специалисти и няма места за никого?Къде е посочена в наредбата възможността за специализация , финансирана от лечебното заведение?Болниците

получават роби за минимум 7 години, като в първите 4 дори не плащат стотинка.

Пратил съм имейл и си искам вх.номер!

Автор: Мария Георгиева (08.10.2019 15:07)

Шок и ужас в Наредба 1

О неразумни юроде, защо се опитваш да изгониш от родината младото поколение лекари на България, или в най-"добрия" случай да го принудиш да се преквалифицира и да работи като продавач в супермаркет, хигиенист или друг по-ниско квалифициран труд. По-ниско само на пръв поглед, защото се оказва, че заплатите в другите сектори са в пъти по-високи от тези в медицинския бранш. Парадокси, не мислите ли?! Ние учим 6+ години, дами и господа, учим дни и нощи, лишаваме се от свободно време, за да сме отдадени на професията си. И защо - за да получим накрая едни жълти стотинки в замяна на труда си?! Това ли е, което заслужаваме?! Не само да сме най-нископлатените от всички лекари в Европейския съюз, но и на всичкото отгоре да бъдем разпределени по места, както на министрите им е угодно! Никой нормален човек няма да търпи подобно отношение. И ако до момента това се е търпяло от досегашни специализанти и лекари, то е защото теглото е било някак по-поносимо явно. **НО СЕГА, СЕГА КОГАТО СТЕ УДАРИЛИ ДЪНОТО, НИКОЙ НЯМА ДА ВИ ТЪРПИ!!!** Ще останете не само без медицински сестри, но и без лекари, защото всеки умен и кадърен човек ще напусне България. Не защото иска, а защото ВНЕ, да точно ВНЕ се постаряхте да изгоните бъдещите поколения лекари. Лекарското съсловие застарява, а вие активно участвате в това и сте основните виновници за този процес да се случва. Знайте, че медицината на една държава веднъж тръгне ли надолу, всичко веднага тръгва стремглаво към дъното. Вас някой кара ли ви принудително да работите на дадено място против волята ви?! Щом има недостиг на специалисти в провинцията, ще си осигурите лекари чрез увеличение на заплатите и чрез медицински специалисти, които да са готови да ни обучават. Защото не всичко се научава в университета, съвсем не. Повечето неща са практика. Тежки дни и безсънни нощи прекарани в грижа за хората. Съжалявам, но аз отказвам да участвам в този цирк. Това, което всички бъдещи и настоящи специализанти искаме са справедливи условия на труд, справедливо заплащане, възможност ние да правим избора си, а не да бъдем пробутвани за запълване на дупките в здравеопазването. Няма да ни залъжете с 50-100 лв. над заплатата. България ще запада все повече и повече, ако се продължи практиката с подобни наредби като вече до болка познатата Наредба 1. Ако не вземете мерки, ще дадем такава гласност на проблема, че не само в ЕС, но и отвъд океана да ни чуят, защото подобно безобразие никъде го няма, с изключение може би на страните от Третия свят. Ние страна от Третия свят ли сме?! Нали уж се считаме за развита страна, къде ни отиде развитието?! Еволюцията ни като народ и държава през последните години се превърна в ИНВОЛЮЦИЯ! Аз съм меко казано възмутена и ще търся правата си до самия край. Ако не получим разбиране и съдействие от вас, заканвам се, че няма да видите такава криза и такъв глад за специалисти от десетилетия насам. Помислете си добре. Помислете си кой искате да лекува вашите деца и внуци. Дали въобще ще

останат специалисти в българските болници, които да са готови да откликнат, или вече отдавна ще са забравили къде се намира България на картата. Искам да ми бъде даден входящ номер!!!

Автор: Лора Танева (07.10.2019 18:41)

За Наредбата и безредието

В чл.17 (от Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването) за провеждането на конкурсен изпит за специалност липсва цялостната концепция на договореното на проведените срещи, а именно:

Конкурсът според този член е нито унифициран, нито количествено оразмерен, което пък дава право на работодателя (ЛЗ) да назначава кандидати по свой избор.

Недоизяснена е т.3, в която предвид се взема резултатът от проверка на познанията на кандидата по специалността, за която кандидатства – как точно ще се случва това? Отново не е ясно.

Т.4 от същия чл.17 – другите умения и компетенции, необходими за заемането на длъжността и в частност – социални и организационни – които са субективни показатели. Те могат да са налице, единствено когато кандидатът вече е работил в даденото ЛЗ, клиника и т.н със съответния екип. Тоест това е качествен критерий, който няма смисъл изобщо да присъства в Наредбата и който е предпоставка за наемането на „наши хора“. Това по никакъв начин не решава проблема с местата и кандидатстването за тях, а напротив – дава на работодателя нормативна уредба, чрез която да назначава кандидати по свой избор.

Чл.48а, ал.1(от Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването) „...., когато специализантът не приключи обучението си с успешно полагане на държавния изпит за специалност...“ също се планира връщане на субсидия, тоест на изработените заплати. Това създава предпоставки за корупционни практики, които са от явни, по-явни – за да си вземе изпита, от специализанта ще се искат пари, като ако той откаже да заплати, ще връща заплати! Всеки специализант, в крайна сметка, се бори за успешното полагане на изпита си за специалност, за това две мнения няма. Но ако поради някакви причини (грижи за болен близък, невъзможност за оставане на същата месторабота и т.н.) той няма възможност да положи съответния изпит или това търпи отлагане във времето, то той връща заплати. Предлагам, ако чл.48а не отпадне, то да бъде редактиран и в него да се предвидят и някои основни житейски ситуации, които биха могли да възникнат през годините на специализация и които специализантът няма как да предвиди.

По смисъла на тази наредба „специализант“ е лице, което се обучава за придобиване на специалност от номенклатурата на специалностите в системата на здравеопазването“ (цитирам от Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването)

От гореизложеното, следва че специализант е лице, което единствено се „обучава“ за придобиване на съответната специалност, а реално първият РАБОТИ и се ОБУЧАВА за придобиването ѝ, което обезсмисля чл.48б – за връщане на т.нар субсидия, която

всъщност се оказва заплата. Необосновано (да не говорим за моралния аспект на проблема) е да се принуждават специализантите да връщат трудовите си възнаграждения, идващи под формата на субсидии, при прекратяване на обучението, защото този труд вече е бил изработен. Предлагам да се преосмисли понятието „специализант“ като лице, което се обучава за придобиване на специалност, работейки през цялото време на обучението си на трудов договор. Чл.48б (от Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването) – Базите за специализация ще могат да получават субсидия за места за собствени нужди (специализантите, необходими за запълване на техните нужди). В такъв случай, кой директор на болница ще назначи специализант по стария ред, ако може по новия? ЛЗ не плаща заплата на специализанта, а след това има специалист, който е длъжен да работи в съответната болница 3 години и то без последната да трябва да предлага по-добри условия. Като цяло липсва концепцията за кандидатстване по т.нар. стар ред!

В заключение смятам, че ако държавната политика наистина цели обезпечаването на медицински персонал за цялата страна, то би следвало това да става чрез осигуряване на добри условия на труд, повишаване на трудовите възнаграждения, отпуск, полагащ се за външни модули (който не е предвиден за всички специализанти по клинични специалности), а не чрез налагане на санкции, връщане на заплати и др. Очаквам спешно преосмисляне на наредбата, защото в този вид тя е билет за емиграция на всички млади и ангажирани потенциални медицински служители.

Моля, да ми бъде генериран входящ номер.

С уважение,
Лора Танева

Автор: Никола Дончев (07.10.2019 12:49)

Псевдодемокрация

Спрямо механизма, посочен в промените, Министерството обезпечава всички университетски болници с безплатна работна ръка, която след това да работи на места, които предлагат условия далеч от съвременната медицинска практика. Това е пълен абсурд и като бъдещ стажант-лекар Ви споделям, че младите компетентни лекари няма да сведат глави и няма да се съгласят на подобно безобразие. Разпределяте лекари, които ще имат семейство и живот в големите градове, да живеят сами, да са лошо заплатени и нещастни.

Насочете усилия към подобряване на работната среда и възможностите за кариерно развитие. Направете така, че лекарите да направят избор, не да са задължени под каквато и да е форма. Спрете с псевдодемокрацията.

Предлагам в Наредбата на първо четене да се променят няколко неща:

Автор: Александра Вълчева (01.10.2019 22:57)

Въпроси към МЗ част 3

Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад. Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад. Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад.

1)- въ. 15 въ.6- въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад. Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад. Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад.

2)- въ. 24- въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад. Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад. Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад.

Автор: Александра Вълчева (01.10.2019 22:38)

Въпроси към МЗ част 2

Отново повтарям, че липсва цялостната концепция на всичко договорено на проведените срещи. Това е унижително и пренабрежително отношение на МЗ към цялото съсловие. Това, заедно с предвидените още по-закрепостяващи мерки, гарантирано ще доведе до отлив на кадри от системата и то не само на специалисти, а на студенти и потенциални специализанти.

По конкретните текстове:

1)- въ. 14- въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад. Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад. Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад.

Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад. Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад. Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад.

Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад. Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад. Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад.

2)- въ. 21- въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад. Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад. Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад.

3)- въ. 48 - въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад. Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад. Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад.

Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад. Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад. Въпросите са свързани с темата, която е предмет на настоящия доклад.

чл.48в - Описани са само заболявания и злополуки касаещи само специализанта. Не се споменава нищо за неговото семейство. Това значи ли, че при засягане на неговото семейство той отново трябва да връща субсидията?

Автор: Кирил Желев (01.10.2019 13:41)

Наретба номер 1

Вземете най-накрая адекватни мерки и решения - 20 години системата се източва и е отворена към корупция от всички страни. Никой няма решение на ясни очеизвадни проблеми, като самото такова е също толкова просто. Промените в наредбата са меко казано глупави и необмислени. Това може да не е проблем, щом става въпрос за смешната ни политическа система, но все пак се работи с човешки животи. За разлика от парламента, тук се поема лична отговорност от самия лекар/специализанти, който работи за по-малко от фризьор, маникюрист или чистач. Бяха сформирани групи, обсъждащи съвременните проблеми и пропуски в "наредбата", но резултатите бяха колкото закъсни, толкова и комични - преиначени искания и никаква яснота относно бъдещето на най-отговорната професия.

История

Начало на обществената консултация - 01.10.2019

Приключване на консултацията - 30.10.2019

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.